ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

מנודין ומצורעין מה הן בתספורת. ומרמשו יהיה פרוע לא בעי לאוכומי לגיה ליה דר"מ דמוקי לה לקמן בתספורת מדע דלקמן בעי לאוכומי מינה הנמת תפילין כר"ע:

(מנודה) מהו בעטיפת הראש אמר רב יוסף תא שמע. ולא גרמה לו דברי רב פפא דמוקי לאשו יהיה פרוע מאוכומתא וסודלא:

וראשו יהיה פרוע. לריך עיון מי פליגי הכי גרמשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרומו דלעיל מייתי (מ) עליה תספורת לאבל ולא מייתי מיניה למצורע דמשמע דסבר כר"ע ופליג אדר' אליעזר כדפריסת לעיל ומאמ ר"ע לא פליג אדרבי אליעזר דפריעת הראש היינו גידול שער בין במצורע בין באבל ומרוייהו דורש ר"ע ולעיל דלא מייתי מיניה למצורע משום דמשכח בריישא בהדיא מייתי לה ואע"ג דבריישא דסוגיא מייתי אבל אינו נוהג אבילותו ברגל ומנין המשנה דלקמן ומייתי קראי דומשמתת לפי שלריך לפרש מנגן מתני' דאבל אינו נוהג אבילותו ברגל אבל לאשו יהיה פרוע דמיירי בגידול שער דומה לו דבר פשוט וניחא ליה לאתויי בריישא: **אסור בשאילת** שלום דקאמר ליה רחמנא ליחזקאל האנק דום. דמשמע שאיקה משאילת שלום ומתלמוד תורה נמי משמע בסמוך מהאנק דום והא דהיה יחזקאל נוהג אבילות בהאנק דום ובכל שאר דברים לא היה עושה שהיה לריך להרגות בקלת דברים שהוא אבל ולא היה נוהג דיני אבל אלא למשל: **שיהו** שפתותיו מדובקות. לעיל דרשינן מייה עטיפת הראש ושמא תרוייהו משמע מ"מ מדכתיב שפם ולא כתיב שפה:

ובועלי נדות מותרין. אחר שטבל לקרי אבל לקריו לריך טבילה ולרבי יהודה משמע התם דלא לריך טבילה לדברי תורה לבעל קרי היכא דלא נטהר ע"י טבילה זו בפרק מי שמתו (ברכות דף כו.) במשמשת ולאתה דם ובעל קרי שראה זיבה לריכין טבילה ור' יהודה פוטר והא דהכא בלא טבילה כדבי יהודה לריך לישב דאיירי רבי יהודה בסיפא דהך בריישא בפ' מי שמתו (שם דף כב.) וקאמר רבי יהודה שונה הוא בהלכות דרך ארץ וליכא למימר דלרבי יהודה נמי בועלי נדות מיירין טבילה כמו בעל קרי בעלמא דהשתא ומה בעל קרי שראה זיבה אחר כך שהיה מייב בכר פוטר רבי יהודה בועל נדה לא כל שכן מיהו לכאורה נ"ל דלא פליגי רבי יהודה ורבנן אלא בהני טומאות דדומיא דקרי הוי דהייהו דטומאה יוצאה עליו מגופו אבל בטומאות שרלים מודה רבי יהודה דבהדי קרי לריך טבילה מ"כ ה"נ בועל נדה מודה דלא חשיב טומאה יוצאה מגופו ואפילו מאן דבעי למימר בפרק אלו דברים בספרים (דף סח.) ובפ"ק דיומא (דף ו.) דמשתלת חוץ לשתי מחנות כמו בעל קרי מ"מ לא חשיב טומאה יוצאה מגופו ורבי יהודה נמי הלריך טבילה לדברי תורה ״ בתוספ' פי' דבין לגרס למה לא בעי ליה ותירץ דבכר מייתי לעיל הך בריישא דגבי תספורת ואהא הקשה לקמן גבי עשיית מלאכה קמיבעי ומביא בריישא דמתניית לעיל ונשכרין ותירץ דאגב דמצורע קאי בתיקון קא בעי מנודה ומייתי לבריישא לעיל: ורמילה

מנודין ומצורעין מה הן בתספורת ת"ש [א]מנודין [ב]ומצורעין אסורין לספר ולכבס מנודה שמת ב"ד סוקלין את ארונו ר' יהודה אומר לא שיעמידו עליו גל אבנים כגלו של עכן [ג]אלא ב"ד שולחין ומניחין אבן גדולה על ארונו [ד]ללמדך שכל המתנדה ומת בנידויו ב"ד סוקלין את ארונו [ה]אבל חייב בעטיפת הראש מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [ו]ולא תעטה על שפם מכלל דכולי עלמא מיחייבי מנודה מהו בעטיפת הראש אמר רב יוסף ת"ש [ז]והן מתעטפין ויושבין כמנודין וכאבלים עד שירחמו עליהם מן השמים א"ל אביי דלמא מנודה לשמים שאני דרחמיר מצורע מהו בעטיפת הראש ת"ש [ח]ועל שפם יעטה [ט]מכלל שחייב בעטיפת הראש ש"מ [י]אבל [יא]אסור להניח תפילין מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [יב]פארך חבוש עליך מכלל דכ"ע אסור [יג]מנודה מהו בתפילין תיקו מצורע מהו בתפילין ת"ש [יד]והצרוע [טו]לרבות כ"ג בגדיו יהיו פרומים [טז]שיהו מקורעים [יז]וראשו יהיה פרוע אין פריעה אלא [יח]גידול שער דברי ר"א ר"ע אומר נאמרה הוייה בראש ונאמרה הוייה בבגד מה הוייה האמורה בבגד דבר שחוץ מגופו אף הוייה בראש דבר שחוץ מגופו מאי לאו אתפילין אמר רב פפא לא [יט]אכומתא וסודרא אבל [כ]אסור בשאילת שלום דקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [כא]האנק דום מנודה מהו בשאילת שלום אמר רב יוסף ת"ש [כב]ובשאילת שלום שבין אדם לחברו כבני אדם הנזופין למקום א"ל אביי דלמא מנודה לשמים שאני דרחמיר מצורע מהו בשאילת שלום ת"ש ועל שפם יעטה שיהו שפתותיו מדובקות זו בזו שיהא כמנודה וכאבל [כג]ואסור בשאילת שלום ש"מ וניפשוט מינה למנודה אמר רב אחא בר פנחס משמיה דרב יוסף מי קתני שאסור שיהא כמנודה וכאבל [כד][קתני] במילי אחרנייתא ואסור נמי בשאילת שלום [כה]אבל אסור בדברי תורה מדקאמר רחמנא ליחזקאל דום מנודה מהו בדברי תורה אמר רב יוסף ת"ש מנודה [כו]שונה ושונין לו נשכר ונשכרין לו [כז]מוחרם לא שונה ולא שונין לו לא נשכר ולא נשכרין לו [כח]אבל שונה הוא לעצמו שלא יפסיק את למודו [כט]ועושה לו חנות קטנה בשביל פרנסתו ואמר רב זבוני מיא בפקתא דערבות שמע מינה מצורע מהו בדברי תורה [ל]ת"ש [לא]והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיעה מכאן אמרו [לב]הזבין והמצורעין ובועלי נדות [לג]מותרין לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים ולשנות במדרש ובש"ס בהלכות ובאגדות [לד]ובעלי קריין אסורין ש"מ אבל [לה]אסור [לו]בתכבוסת דרבתיב [לז]וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת מנודין ומצורעין מה הן בתכבוסת ת"ש מנודין ומצורעין אסורין לספר ולכבס ש"מ אבל [לח]חייב בקריעה דקאמר להו רחמנא לבני אהרן [לט]לא תפרומו מכלל דכ"ע מיחייבי מנודה מהו בקריעה תיקו מצורע מהו בקריעה ת"ש [מ]בגדיו יהיו פרומים [מא]שיהו מקורעין שמע מינה אבל [מב]חייב בכפיית המטה דתני בר קפרא

דמות

מנודין ומצורעין מה הן בתספורת ת"ש

[א]מנודין [ב]ומצורעין אסורין לספר ולכבס מנודה שמת ב"ד סוקלין את ארונו ר' יהודה אומר לא שיעמידו עליו גל אבנים כגלו של עכן [ג]אלא ב"ד שולחין ומניחין אבן גדולה על ארונו [ד]ללמדך שכל המתנדה ומת בנידויו ב"ד סוקלין את ארונו [ה]אבל חייב בעטיפת הראש מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [ו]ולא תעטה על שפם מכלל דכולי עלמא מיחייבי מנודה מהו בעטיפת הראש אמר רב יוסף ת"ש [ז]והן מתעטפין ויושבין כמנודין וכאבלים עד שירחמו עליהם מן השמים א"ל אביי דלמא מנודה לשמים שאני דרחמיר מצורע מהו בעטיפת הראש ת"ש [ח]ועל שפם יעטה [ט]מכלל שחייב בעטיפת הראש ש"מ [י]אבל [יא]אסור להניח תפילין מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [יב]פארך חבוש עליך מכלל דכ"ע אסור [יג]מנודה מהו בתפילין תיקו מצורע מהו בתפילין ת"ש [יד]והצרוע [טו]לרבות כ"ג בגדיו יהיו פרומים [טז]שיהו מקורעים [יז]וראשו יהיה פרוע אין פריעה אלא [יח]גידול שער דברי ר"א ר"ע אומר נאמרה הוייה בראש ונאמרה הוייה בבגד מה הוייה האמורה בבגד דבר שחוץ מגופו אף הוייה בראש דבר שחוץ מגופו מאי לאו אתפילין אמר רב פפא לא [יט]אכומתא וסודרא אבל [כ]אסור בשאילת שלום דקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [כא]האנק דום מנודה מהו בשאילת שלום אמר רב יוסף ת"ש [כב]ובשאילת שלום שבין אדם לחברו כבני אדם הנזופין למקום א"ל אביי דלמא מנודה לשמים שאני דרחמיר מצורע מהו בשאילת שלום ת"ש ועל שפם יעטה שיהו שפתותיו מדובקות זו בזו שיהא כמנודה וכאבל [כג]ואסור בשאילת שלום ש"מ וניפשוט מינה למנודה אמר רב אחא בר פנחס משמיה דרב יוסף מי קתני שאסור שיהא כמנודה וכאבל [כד][קתני] במילי אחרנייתא ואסור נמי בשאילת שלום [כה]אבל אסור בדברי תורה מדקאמר רחמנא ליחזקאל דום מנודה מהו בדברי תורה אמר רב יוסף ת"ש מנודה [כו]שונה ושונין לו נשכר ונשכרין לו [כז]מוחרם לא שונה ולא שונין לו לא נשכר ולא נשכרין לו [כח]אבל שונה הוא לעצמו שלא יפסיק את למודו [כט]ועושה לו חנות קטנה בשביל פרנסתו ואמר רב זבוני מיא בפקתא דערבות שמע מינה מצורע מהו בדברי תורה [ל]ת"ש [לא]והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיעה מכאן אמרו [לב]הזבין והמצורעין ובועלי נדות [לג]מותרין לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים ולשנות במדרש ובש"ס בהלכות ובאגדות [לד]ובעלי קריין אסורין ש"מ אבל [לה]אסור [לו]בתכבוסת דרבתיב [לז]וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת מנודין ומצורעין אסורין לספר ולכבס ש"מ אבל [לח]חייב בקריעה דקאמר להו רחמנא לבני אהרן [לט]לא תפרומו מכלל דכ"ע מיחייבי מנודה מהו בקריעה תיקו מצורע מהו בקריעה ת"ש [מ]בגדיו יהיו פרומים [מא]שיהו מקורעין שמע מינה אבל [מב]חייב בכפיית המטה דתני בר קפרא

דמות

יט א מיי' פ"ז מהלכות ת"ת הלכה ד סמג לאוין רס ועשין רלה טור"ע י"ד סי' שלד סעיף ב:

כ ב מיי' פ"י מהלכות טומאת צרעת הלכה ו סמג עשין שם:

כא ג מיי' הלכות ת"ת שם סמג שם טור"ע שם פ"ג וסי' שמה פ"ד):

כב ד מיי' פ"ה מהל' אבל הלכה ט יט סמג עשין דרבנן ג טור"ע י"ד סי' שם סעיף ג וסי' שפח סעיף ג ושו"ע ח"מ סי' סמ' לא סי' ס"ך יו"ד סי' שלד פ"ק יג):

כג ה מיי' פ"י מהלכות טומאת צרעת שם סמג עשין רלה:

כד ו מיי' פ"ד מהלכות אבל הלכה ט סמג עשין דרבנן ג טור"ע י"ד סי' שם סעיף ג וסי' שפח סעיף ג ושו"ע ח"מ סי' סמ' לא סי' ס"ך יו"ד סי' שלד פ"ק יג):

כה ז ח ט מיי' הל' טומאת צרעת שם סמג עשין רלה:

כו י מיי' פ"ה מהלכות אבל הלכה ג כ סמג עשין דרבנן ג טור"ע י"ד סי' שם סעיף ג וסי' שפח סעיף ג:

כז כ מיי' פ"ג מהלכות תענית הל' ח טור"ע ת"ח סי' תקטו סעיף ז:

כח ל מיי' פ"י מהלכות טומאת צרעת הל' ו סמג עשין רלה:

כט מ מיי' פ"ה מהלכות אבל הל' ג טו סמג עשין דרבנן ג טור"ע י"ד סי' שם סעיף ג וסי' שפד: ל נ ס ע פ מיי' פ"ו מהלכות ת"ת הל' ד ה טור"ע י"ד סי' שלד סעיף כ:

לא צ מיי' פ"י מהל' טומאת צרעת הל"ז (וסי"ח מהל' ס"ת הל"ח) סמג עשין רלה (טור"ע ת"ח סי' סח סעיף ג ויו"ד סי' רפב סעיף טז):

לב ק מיי' פ"ד מהל' ק"ש הל' ח טור"ע ת"ח סי' סח:

לג ר מיי' פ"ה מהלכות אבל הלכה ג ג סמג עשין דרבנן ג טור"ע י"ד סי' שם סעיף ג וסי' שפט סעיף ג:

לד ש מיי' פ"ה מהל' אבל הלכה ג טור"ע שם סי' שמ סעיף ג:

לה ת מיי' פ"י מהל' טומאת צרעת הל' ו סמג עשין רלה:

לו א מיי' פ"ה מהלכות אבל הלכה ג יח סמג עשין דרבנן ג טור"ע י"ד סי' שם סעיף ג וסי' שפז סעיף ג:

תורה אור השלם

1. הָאֲנַק דֹּם מֵתִים אֵבֶל לֹא תַעֲשֶׂה פְּאֵרְךָ חֲבוֹשׁ עָלֶיךָ וּנְעָלֶיךָ תָּשִׂים בְּרַגְלֶיךָ וְלֹא תַעֲטֶה עַל שָׂפָם וְלֶחֶם אֲנָשִׁים לֹא תֹאכֵל: יחזקאל כד יז
2. וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא: ויקרא יג מה
3. רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וְשָׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לִבְנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ: יום אשר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֵּאמֹר יְיָ אֵלַי הַקְהֵל לִי אֶת הָעָם וְאַשְׁמִיעֵם אֶת דְּבָרָי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל הָאֲדָמָה וְאֶת בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן: דברים ד ט-י
4. וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי נָא וּלְבִשִׁי נָא בִּגְדֵי אֵבֶל וְאַל תָּסוּכִי שָׁמֶן וְהָיִית כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת עַל מֵת: שמואל ב יד ב
5. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בָּנָיו רַאשֵׁיכֶם אַל תִּפְרָעוּ וּבִגְדֵיכֶם לֹא תִפְרֹמוּ וְלֹא תָמוּתוּ וְעַל כָּל הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ אֵת הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְיָ: ויקרא י ו

מסורת הש"ס

(א) כרכות יט. עדיות פ"ה מ"ו, (ב) תענית יד:, (ג) סוטה כה. סנהדרין ו: ע"ש [מס' שמחות פ"ג כרכות יא. מו:], (ד) [עי' פוס' קנים מהם ז: ד"ה הקשה ה"ר לאליע"ר וכו'], (ה) [נעיל יד:], (ו) [עי' כומתא מגנבעי רבה שביא כמלא הרגש ואין עולה למעלה מן הרגש. ערוך], (ז) תענית יבי, (ח) פ"ט, (ט) כרכות כב. (י) [תוספתא דכרכות פ"כ], (כ) לקמן יח:, (ל) גי' רש"ל מלרע.

הגהות הב"ח

(מ) הגה: ד"ה ורמאם מי' לעיל מייתי מיניה איסור תספורת לאבל:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה ובועלי נדות וכו' ובתוספ' פי' רבינו השומאת בועל נדה. עיין מגנה לאלף פ"ג ה"ג מהל' גיאת מקדש:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה מוחרים שמחרימין בחרם לאחר ל' יום לאחר הנדוי. כ"כ לאחר שנים תנית לקמן דף מז ע"א ואלוי כיונת רש"י אחרי שנים שנים ושנים דמנית שם ושוין לאחר שנים ומחרימין לאחר שנים:

מוסף רש"י

מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל פארך חבוש עליך. דקאמר ליה רחמנא הגני ליקח ממך את מחמד עינך בחנפה וגו' האנק דום מתים אבל לא תעשה, לא תתאבל עליה, פארך מגנס על ראשך, שלא תהיך שאר אבלים, לפי שאני עושה אותך אות ומופת לישראל אבל מתידין לנוח מתיהן ואין אים מתאבל עליהם, אלמא אבל אסור בתפילין (סוכה כה:), והצרוע לרבות כהן גדול. שהוא בו לרעת (לעיל יד:). מה להלן באימה וביראה. דכתיב (שמות כ) ויראו העם ויתעו וגו' (ברכות כב.). מכאן אמרו. כל הטמאים מוזהרים בתורה, שאף הם יכולים להיות באימה וברתת, אבל בעל קרי אינו אלא מתוך קלות ראש ואותות הדעת, ובועלי נדות, אם עבלו לקריין לדברי תורה, הטבילה אינה עולה להם לטהרם מטומאת בועל נדה אבל אבל אבל אינו עולה להם לתקנת עזרא אינו עולה להם כמקנן מתמיתין (ברכות כו.), זב שראה קרי ומדה כו' לריכין טבילה (שם כב.).

רבינו חננאל

וכן מנודה וכן מצורע. דתניא מנודין ומצורעין אסורין לספר ולכבס. מנודה שמת בית דין סוקלין את ארונו, ר' יהודה אומר לא שיעמידו עליו גל אבנים כגל עכן, אלא בית דין שולחין ומניחין אבן על ארונו כו'. אבל חייב בעטיפת הראש. מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל, לא תעטה על שפם, מכלל דכולי עלמא אסירי. וכן מנודה, דתנן והן מתעטפין ויושבין כמנודין ואבלים עד שירחמו עליהן מן השמים. ודחי אביי ודלמא מנודה לשמים דרחמי חייב בעטיפת הראש, אבל מנודה לבני אדם לא. ולקולא עבדינן ולא מחייבינן למנודה בעטיפת הראש, דהא איבעיא ולא איפשיטא. מצורע, אסיקנא דחייב בעטיפת הראש. אבל אסור בתפילין. מדרמיה ביחזקאל, פארך חבוש עליך, מכלל דכולי עלמא אסירי. מנודה מהו בתפילין תיקו. מצורע מהו בתפילין ולא איפשיטא בהדיא. אבל אסור בשאילת שלום. מדכתיב ביחזקאל, האנק דום, אלא דבר, מכלל דכולי עלמא אסירי. (וכן מנודה וכן מצורע. אבל אסור בדברי תורה. דאמר רחמנא ליחזקאל האנק דום, מכלל דכולי עלמא אסירי. מנודה מאי, ת"ש מנודה שונה ושונין לו, מוחרם לא שונה ולא שונין לו (לא נשכרין) ולא נשכרין לו, אבל שונה לעצמו שלא יפסיד תלמודו, ועושה לו חנות קטנה בפקתא דערבות שהיא ארץ ציה רחוקה מן הישוב, לזבוני מיא כדי פרנסתו. וכן מצורע מוהר בדברי תורה. אבל אסור בתכבוסת ובסיכה. שנאמר וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת. אבל אסור ברחיצה. דרחיצה בכלל סיכה היא. מנודה ומצורע ברחיצה, לא איפשיטא בהדיא. אבל חייב בקריעת בגדיו. מדכתיב בני אהרן, ובגדיכם לא תפרומו מכלל דכולי עלמא חייבים, וכן מצורע. מנודה מאי, תיקו. אבל חייב בכפיית המטה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com